

Jaká bude budoucnost veřejných zakázek?

Author: David Fechtner, bnt - pravda & partner | Published: 07.03.2011

Aktuální znění připravované novely bylo zveřejněno na internetových stránkách ministerstva pro místní rozvoj <http://www.mmr.cz/...-o-zakazkach> (dále „novela“). Jak vyplývá z vyjádření ministra pro místní rozvoj Kamila Jankovského, představuje novela výsledek činnosti skupiny složené „...z expertů čtyř ministerstev, Národní ekonomické rady vlády, Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, čtyř politických stran, předních nestátních neziskových organizací a dalších klíčových odborníků.“ Její aktuální textaci je možné do konce tohoto měsíce připomínkovat. Z celého znění novely je patrná zejména snaha o větší transparentnost a rovnost při zadávání veřejných zakázek a důkladnější kontrolu nakládání s veřejnými prostředky. Konkrétně vedle několika formálních úprav přináší novela především podstatné změny zadávacího řízení.

Snížení limitů

Snížení a sjednocení finančních limitů předpokládané hodnoty veřejné zakázky představuje jeden z nejdůležitějších přínosů novely. Hranici pro definici veřejné zakázky malého rozsahu a podlimitní veřejné zakázky představuje nově 1 000 000 Kč, a to jak pro veřejné zakázky na dodávky a služby, tak také pro veřejné zakázky na stavební práce. Veřejné zakázky s předpokládanou hodnotou alespoň 1 000 000 Kč bez DPH se tak nově budou povinně řídit ustanoveními zákona o veřejných zakázkách a budou v celém svém rozsahu podléhat přezkumu Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

Významná veřejná zakázka

„Významná veřejná zakázka“ je novelou nově zavedený institut. Její právní úprava a specifikace je spojena zejména se snahou státu kontrolovat z finančního pohledu strategické veřejné zakázky. Veřejné zakázky od určité hodnoty (v případě, kdy je zadavatelem například Česká republika či státní příspěvková organizace činí tato hodnota 300 mil. Kč) budou z tohoto důvodu podrobeny zvláštnímu režimu (viz níže o jmenování členů hodnotící komise).

Zrušení soutěžního dialogu

Další podstatnou změnou, kterou novela přináší, je zrušení soutěžního dialogu (tj. řízení o zakázce se zvláště složitým předmětem plnění, u které není veřejný zadavatel objektivně schopen přesně vymezit technické podmínky nebo jiné požadavky na plnění veřejné zakázky). Zrušení tohoto institutu může znamenat vyšší transparentnost v průběhu zadávacího řízení, avšak také vyšší náklady na straně zadavatele. Zejména u zvláště složitých technických či strojních zařízení nemusí být zadavatel vždy

schopen tato pro účely zadávacího řízení dostatečně přesně specifikovat (např. protože dané zařízení nebylo doposud sestrojeno).

Soutěžní dialog dosud představoval v podobných situacích východisko. Zadavatel nejprve sdělil své požadavky na případný předmět plnění a následně vedl v průběhu soutěžního dialogu jednání s jednotlivými uchazeči. Cílem těchto jednání bylo specifikovat příslušné technické či strojní zařízení, které je schopné požadavky zadavatele splnit. Bez možnosti užít soutěžní dialog bude zadavatel nucen vypsát nejprve zadávací řízení, jehož předmětem bude nalézt příslušné řešení. V případě, že dané řešení bude nalezeno, bude toto představovat předmět plnění „druhé“ veřejné zakázky. Tento proces tak bude nejen finančně, ale také časově náročnější.

Zrušení možnosti omezit počet uchazečů

Aktuální úprava zákona o veřejných zakázkách umožňuje zadavateli v případě užšího řízení a jednacího řízení s uveřejněním omezit počet uchazečů, kteří budou vyzváni k podání nabídek. Přestože jsou pevně stanovena pravidla výběru „postupujících“ uchazečů, zatím toto ustanovení představuje vážné narušení principu rovnosti uchazečů. Jeho zrušení lze tudíž považovat za pozitivní krok.

Změny v rozsahu kvalifikace

Změny, které novela přináší, se dotkly i kvalifikačních předpokladů. Dodavatel nebude nadále povinen prokazovat splnění ekonomických a finančních předpokladů, pouze doloží čestné prohlášení, že je ekonomicky i finančně schopen danou veřejnou zakázku realizovat. Tato navrhovaná změna zjednoduší a zlevní na straně uchazečů přípravu nabídky, neboť nebudou nuceni předkládat zejména pojistnou smlouvu se stanoveným minimálním plněním, kterou v nejednom případě byli nuceni uzavřít pouze pro účely konkrétní veřejné zakázky.

V rámci prokazování technických kvalifikačních předpokladů však došlo ke zpřísnění podmínek. V případě, že uchazeč nebude schopen doložit osvědčení o plnění poskytnutém v posledních třech letech třetí osobě (tj. nikoli veřejnému či dotovanému zadavateli), bude nově povinen předložit smlouvu, kterou s touto třetí osobou za účelem daného plnění uzavřel a zároveň doklad o uskutečnění tohoto plnění. Uchazeč tak bude v nejednom případě nucen zveřejnit i údaje, představující pro něj obchodní tajemství.

Seznam hodnotitelů

Mezi nové instituty upravené novelou patří i tzv. seznam hodnotitelů, vedený ministerstvem pro místní rozvoj. Do něj budou zapisovány osoby, které jsou odborně způsobilé hodnotit nabídky (podmínky pro určení těchto osob však zatím známy nejsou). Jednotlivé osoby vedené v seznamu budou následně jmenovány do komisí za účelem hodnocení nabídek podaných v rámci „významných veřejných zakázek“ (viz výše).

Vyšší tresty

V neposlední řadě přináší novela i přísnější tresty pro případ porušení ustanovení zákona. Za správní delikty zadavatelů bude nově možné uložit pokutu do výše až 10 % (místo původních 5 %) ceny zakázky, popř. 20 mil. Kč (místo původních 5 mil. Kč) v případě, že nelze celkovou cenu zakázky zjistit. Za správní delikty dodavatelů bude nově možné uložit pokutu až do výše 20 mil. Kč (místo původních 5 mil. Kč), popř. 2 mil. Kč namísto původních 1 mil. Kč.

Jak již bylo řečeno, připravovaná novela zákona o veřejných zakázkách by měl mít na celou tuto značně problémovou oblast pozitivní dopady. Zatím se ovšem jedná jen o pracovní verzi jejího znění, a ta bude v průběhu legislativního procesu nepochybně dále upravována, případně doplňována. V jejím obsahu tak může dojít i k podstatným změnám. V současné době tak nezbývá než doufat, že přitom základní smysl a

cíl novely bude dodržen a zachován a naopak její neduhy budou v průběhu legislativního procesu odstraněny.

Autor působí v advokátní kanceláři bnt - pravda & partner

07.03.2011 09:07, David Fechtner, bnt - pravda & partner